

Gemeenteraad : Bergen
Raadsvergadering : 10 december 2020
Zaaknummer :
Voorstelnummer : RAAD200142
Commissie : Algemene raadscommissie
Commissiebehandeling : 19 november 2020
Soort agendering : Ter bespreking
Agendapunt :
Team : Openbare Ruimte (BOR)
Opsteller(s) : Ton van Rhijn
Telefoonnummer : 088 909 7657
Bijlagen: :

RAADSVOORSTEL

Onderwerp: - Beleidsplan Wegen 2021 t/m 2025

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Het beleidsplan Wegen 2021-2025 vast te stellen
2. Het onderhoudsniveau van de verhardingen in de centrumgebieden en de fiets/voetpaden te onderhouden op het niveau A (hoog).
3. De overige verhardingen te onderhouden op het niveau B (voldoende)
4. De afschrijvingstermijn van wegen per 1 januari 2021 vast te stellen op 60 jaar in plaats van de eerdere termijn van 25 jaar, dit zoals voorgesteld in het Beleidsplan Wegen 2021 t/m 2025.
5. Het benodigde jaarlijkse investeringskrediet wegen per 2021 vast te stellen op jaarlijks 3,1 mln. in plaats van de huidige 3,2 mln.
6. Het financiële gevolg van de aanpassing van de afschrijvingstermijn en het jaarlijks kredietbedrag uit te werken en op te nemen in de Kadernota 2022.

Geheimhouding Nee Ja

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Error: Reference source not foundError: Reference source not foundDit voorstel gaat over hoe in de komende periode 2021 t/m 2025 de openbare verharding in de Gemeente Bergen onderhouden kan worden (beleidsplan Wegen 2021 t/m 2025).

Het beleidsplan is een actualisatie van het huidige beleidsplan. Elke vijf jaar wordt het beleidsplan geactualiseerd. Het huidige beleidsplan is op 10 maart 2016 door de raad vastgesteld en heeft een looptijd tot 2021. In dit voorstel wordt het nieuwe beleidsplan ter goedkeuring aan u voorgelegd. Het vaststellen van het beleidsplan is een bevoegdheid van de raad.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Als de raad het beleidsplan vaststelt, wordt het huidige beleid voortgezet en kan het onderhoudsniveau van de wegen op het gewenste niveau blijven. De wegen die op dit moment gekwalificeerd zijn als onvoldoende (kwaliteit matig/laag) worden verbeterd en de beeldkwaliteit in de centrumgebieden krijgt een verzorgde en duurzame uitstraling of behouden dat.

Het fietspadennetwerk en de voetpaden worden onderhouden op het niveau A zoals ook in het Fietsbeleidsplan van de gemeente is aangegeven.

Door herinrichting uit te voeren gelijktijdig met rioolwerkzaamheden (conform Gemeentelijk Rioleringsplan) of technisch noodzakelijke rehabilitatie van de weg, wordt kosteneffectief gewerkt.

In feite gaat de gemeente op dezelfde wijze door met de uitvoering van reconstructieplannen (rehabilitatie) en indien nodig, in combinatie met rioleringswerkzaamheden en herinrichtingsplannen. Het jaarlijks klein onderhoud wordt eveneens gecontinueerd.

Door te werken met duurzame materialen, wegen aan te leggen op een funderingslaag en rioolwerkzaamheden zo veel mogelijk gelijktijdig uit te voeren met wegconstructies is de technische levensduur van een weg aanzienlijk te verlengen. De afschrijvingstermijn kan dan ook verlengd worden.

De verwachting is dat in de looptijd van dit beleidsplan het percentage “onvoldoende” (kwaliteit matig/laag) binnen de norm van het CROW (4-9%) blijft liggen. Op het eind van 2025 kan het effect en het resultaat van het beleid vastgesteld worden.

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende wet- en regelgeving:

- Grondwet: zorgen voor een goede weginfrastructuur;
- Burgerlijk wetboek: aansprakelijkheid;
- Wegenwet en Wegenverkeerswet: de zorgplicht (Wegenwet artikel 15 en Wegenverkeerswet artikel 2) is geborgd door het ingestelde proces voor beheer en onderhouden van wegen;
- Wet milieubeheer: regels rondom vrijkomende materialen;
- Code Milieu verantwoord Wegbeheer: verwijderen teerhoudend asfalt;
- Wet geluidhinder (WGh): bestrijden en voorkomen van geluidshinder ten gevolge van wegverkeer, railverkeer en industrie

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende politieke dossiers:

Formatieakkoord

De gemeente, winkeliers, bedrijven en gebruikers hebben, naast een gezamenlijk belang met de openbare ruimte, een individueel belang. De gebruikers (vertegenwoordigd door de gemeenteraad) zijn het belangrijkste, zij maken dagelijks gebruik van de wegen en paden en vervullen ook een participatierol.

De bedrijven zijn belangrijk voor onder andere de werkgelegenheid in de lokale economie.

In het huidige formatieakkoord 'Nieuw Vertrouwen 2019-2022' zijn de relevante doelstellingen voor het beheer van de verhardingen bepaald:

- Bereikbaarheid: Bergen moet goed bereikbaar zijn en goede doorstroming is belangrijk. Daarnaast streeft de gemeente naar vitale kernen, door lopen en fietsen aantrekkelijk te maken via goede fiets- en looproutes.
- Leefbaarheid en aanzien: Bergen is een woongemeente, met een goed onderhouden, aantrekkelijke en evenwichtige openbare ruimte met goed bereikbare voorzieningen.
- Veiligheid: in Bergen moeten mensen zich vrij en veilig kunnen bewegen. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn veilige schoolroutes en veiligheid van de langzaam verkeersroutes.
- Duurzaamheid: Bij beheer en onderhoud moet er aandacht zijn voor de uitvoering van verduurzaming en de jaarlijkse reductie van CO2 uitstoot.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

De gemeente Bergen heeft een beleidsplan Wegen dat op 10 maart 2016 door de gemeenteraad is vastgesteld en een looptijd heeft tot en met 2020. Dit plan kan toe zijn aan een actualisatie omdat de uitgangspunten kunnen veranderen en is afhankelijk van de kwaliteitsontwikkeling van het areaal. Daarom is een extern bureau gevraagd een beleidsplan voor de periode 2021 t/m 2025 op te stellen. Dit plan is als bijlage aan dit advies toegevoegd.

In grote lijnen wijkt het nieuwe beleidsplan niet veel af van het huidige beleidsplan. De uitgangspunten, verwoord in het huidige beleidsplan, gelden ook voor het nieuwe beleidsplan. De kwaliteitsaanduidingen zijn in de loop van de tijd veranderd. In onderstaande tabel zijn de verschillen tussen het beleidsplan 2016 en het nieuwe plan weergegeven

Rapport 2020	Matig/Laag		Voldoende	Hoog	
Rapport 2016	R--	R-	R	R+	R++
Beeldkwaliteit CROW	D	C	B	A	A+

De verhardingen worden onderhouden op het niveau Voldoende en in de centrumgebieden, fiets- en wandelpad niveau Hoog.

Ten opzichte van het huidige beleidsplan zijn de grenzen van de centrumgebieden in het nieuwe beleidsplan enigszins aangepast. Deze zijn logischer en ten opzichte van elkaar eenduidiger gemaakt. Hierbij zijn de diverse centrumgebieden iets compacter geworden. (Zie bijlage 3 van het Beleidsplan Wegen).

Het gehele areaal wordt één keer per twee jaar getoetst aan de hand van de landelijke methodiek van het CROW. Aan de hand van de verschillende resultaten van de inspecties, is het verloop van het onderhoudsniveau goed te volgen.

De laatste inspectie is in maart 2020 uitgevoerd. Uit analyse van de resultaten is gebleken dat de onderhoudstoestand van de wegen in de gemeente Bergen in het algemeen een lichte verbetering laat zien ten opzichte van voorgaande jaren. Over het algemeen voldoet de kwaliteit aan de landelijke uitgangspunten (volgens de CROW normen).

De kwaliteit van de asfaltwegen is iets hoger dan de klinkerbestrating. Dit komt voor een deel door het relatief lage onderhoudsniveau van de klinkerbestrating in de oude dorpskern van Bergen, Bergen aan Zee, diverse delen van de Egmond en in geringe mate de dorpskern van Schoorl. Een aantal straten in deze centra wacht op grootonderhoud en/of reconstructie. Grootonderhoud en/of reconstructie worden veelal in combinatie met rioleringsvervangings of noodzakelijke herinrichtingen uitgevoerd. Ook het wachten op dorpsvernieuwing (centrum Bergen) is van invloed op het kwaliteitsniveau. In deze gebieden zijn de kosten voor het dagelijks onderhoud relatief hoger dan in de rest van de gemeente, omdat er meer kuilen, gaten en boomwortelopdruk hersteld moeten worden. Een en ander om overlastsituaties te voorkomen.

Doordat de algehele kwaliteit van de verhardingen een lichte verbetering laten zien, zijn de huidige investeringsbudgetten toereikend om het areaal op ambitieniveau te houden. Hierbij is het van belang dat de beschikbare gelden op jaarbasis uitgegeven worden. Verschuiven van projecten naar latere jaren kan ten koste gaan van het kwaliteitsniveau, waardoor mogelijk onderhoudsbudgetten opgehoogd dienen te worden.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Het college heeft geen alternatieven overwogen. Dit plan is gebaseerd op het duurzaam in stand houden van het wegenareaal. Het terugbrengen van het onderhoudsniveau kan kapitaalvernietiging tot gevolg hebben doordat wegfunderingen kunnen worden aangetast. Het sluit aan bij het fietsbeleidsplan en garandeert een goede beeldkwaliteit in de kernen.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Komt hier niet voor in aanmerking omdat:

Het gemeentebestuur van Bergen heeft haar eigen beleid ten aanzien van het beheer en onderhoud van het openbaar gebied in de gemeente.

RISICO'S

Er bestaat een risico dat reconstructieplannen naar latere jaren geschoven worden door capaciteitsgebrek, door politieke besluiten of door ingewikkelde processen van planvoorbereiding. Dit kan ten koste gaan van de kwaliteit van de openbare verharding, waardoor de financiële kosten van het dagelijks klein-onderhoud hoger worden en de kans op schadeclaims toe kunnen nemen. Tevens bestaan er enkele technische risico's zoals: de mogelijke aanwezigheid van teerhoudend asfalt (wel aanwezig maar niet bekend waar),

geluid reducerend asfalt (bij toepassing kostenverhogend) en vorstschade (weersafhankelijk en niet te voorspellen).

FINANCIËN

Het huidige begrote exploitatiebudget is in totaal € 40.000,- lager dan het in het beleidsplan berekende bedrag.

In de voorgaande jaren is het huidige budget echter niet overschreden vandaar dat dit nog niet wordt bijgeraamd.

Mocht in 2021 of later blijken dat het exploitatiebudget toch niet toereikend is, dan wordt alsnog extra budget aangevraagd.

Uit de doorrekening van de benodigde investeringen blijkt dat deze € 100.000 naar beneden bijgesteld kunnen worden. Tevens is het door de integrale aanpak en de aanleg van funderingslagen onder gerehabiliteerde wegen mogelijk om de afschrijvingstermijn voor de investeringen te verhogen van 25 naar 60 jaar. Doorrekening op hoofdlijnen geeft aan dat dit ongeveer € 76.000 voordeel op zal leveren in de kapitaallasten. Het voordeel is de eerste jaren vanaf 2022 hoger dan de hierboven berekende € 76.000,- doordat de huidige begrote investeringscapaciteit over de jaren 2021 tot en met 2024 hoger is dan de 3,1 miljoen doordat zaken uit eerdere jaren zijn doorgeschoven i.v.m. vertraging en extra projectkredieten zoals fietspad Eeuwigelaan en openbare ruimte bij voetbalfusie.

De financiële gevolgen van de aanpassing van de investeringskredieten en de afschrijvingstermijn wegen worden verwerkt in de kadernota 2022.

Gevolgen op hoofdlijnen				
A	investeringskrediet	3.200.000	3.100.000	lagere lasten
B	afschrijvingstermijn	25	60	
C=A/B	afschrijvingslasten	128.000	52.000	76.000

Kosten in €, incl. VAT	
Exploitatie	€ 1.000.000
Groot onderhoud verhardingen	€ 1.000.000
Klein onderhoud (incl. BWO)	€ 1.000.000
Overige kosten	€ 1.000.000
Boomwortel opgroei	€ 1.000.000
Verzekeringen	€ 1.000.000
Halfverharding en Bermen	€ 1.000.000
Wandelnetwerk	€ 1.000.000
Wegmarkeringen	€ 1.000.000
Tijdelijke verkeersmaatregelen	€ 1.000.000
Waterschapsbelasting	€ 1.000.000
inspectie, advies, Piketdienst, Onvoorzien (10% van GO)	€ 1.000.000
Investeringen	€ 3.000.000
Investeringen reconstructies en integrale projecten	€ 3.000.000

DUURZAAMHEID

Om in het wegbeheer concreet invulling te geven aan de millennium-/duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Bergen, worden zoveel mogelijk duurzame materialen toegepast in het beheer en onderhoud. Deze materialen zijn vaak duurder in de aanleg (aanschaf) fase, maar gaan uiteindelijk langer mee en zijn daardoor op de lange termijn goedkoper en beter voor het milieu. Bij aanleg en onderhoud wordt de grootste CO² belasting veroorzaakt door transport van materiaal. Een lange levensduur van de verharding en dus minder onderhoud beperken dus deze CO² uitstoot, omdat er minder transport van materiaal plaatsvindt.

Binnen de wegenbouwsector zijn er diverse ontwikkelingen gaande als het gaat om het produceren van duurzame bouwmaterialen. Per verhardingstype volgt hieronder een korte beschrijving van relevante ontwikkelingen.

Asfalt

Binnen de asfaltbranche vinden er op dit moment diverse onderzoeken en proeven plaats om asfalt bij een lagere temperatuur te produceren, wat een enorme CO²-reductie oplevert. Echter is er nog geen één asfaltmengsel wat door het CROW als standaard mengsel wordt erkend.

Een andere ontwikkeling in het produceren van asfalt is het hergebruik van vrijgekomen asfalt.

De gemeente volgt dit op de voet. Op dit moment wordt er bij mengsels in onderlagen en tussenlagen vrijgekomen asfalt toegevoegd aan het nieuwe asfalt.

Gebakken materialen

Gebakken straatklinkers zijn een zeer duurzaam product. Ze hebben een zeer lange levensduur. Volgens onderzoeken gaat een gebakken straatklinker gemiddeld 4x langer mee (meer dan 100 jaar) dan een betonstraatklinker. Daardoor is de straatklinker meerdere malen te hergebruiken. De productie van gebakken straatklinkers is duurzamer dan de productie van de betonnen variant.

Cement is namelijk de grondstof voor betonnen producten en is verantwoordelijk voor 90% van de CO₂-emissie uit betonsteen. Bij de productie van gebakken straatklinkers wordt alleen gebruik gemaakt van natuurlijke grondstoffen die allemaal weer te recyclen zijn. Bij de productie wordt ook nog eens zeer weinig water gebruikt, wat toch een steeds schaarser goed wordt.

Wanneer de gemeente daarom kiest voor een duurzamer materiaal gebruik, lijkt het voor de hand te liggen om gebakken straatklinkers als standaard elementenverharding (in plaats van de betonnen variant) toe te passen.

PARTICIPATIE

Vindt plaats bij de uitvoering van projecten.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Het beleidsplan heeft betrekking op de periode van 2021 t/m 2025.

Eén keer in de twee jaar worden de verhardingen geïnspecteerd. De resultaten van de inspectie worden in het gemeentelijk wegbeheersysteem verwerkt en geven de kwaliteit van de verhardingen van dat moment aan. De uitkomsten worden gebruikt voor het opstellen van de meerjarenraming en het uitvoeren van het dagelijks klein-onderhoud.

BIJLAGEN

Het Beleidsplan Wegen 2021 t/m 2025

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Het Beleidsplan Wegen 2015 t/m 2020
Raadsbesluit 10 maart 2016.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel
burgemeester